

Managementletter tussentijdse controle 2016

Gemeente Leusden

Ernst & Young Accountants LLP
Euclideslaan 1
3584 BL Utrecht, Netherlands
Postbus 3053
3502 GB Utrecht, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 30 30
ey.com

College van burgemeester en wethouders van
de gemeente Leusden
Postbus 150
3830 AD LEUSDEN

Utrecht, xx december 2016

SBAR-AGGLVS/ipr

Managementletter tussentijdse controle 2016

Geacht college,

Met genoegen presenteren wij u hierbij onze managementletter 2016. Uw raad heeft ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2016 van uw gemeente te controleren. Onze tussentijdse bevindingen rapporteren wij door middel van deze managementletter.

In deze rapportage beperken wij ons tot een aantal kernpunten die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening en die naar onze mening van belang zijn voor het management en het college. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelfcontrolerende vermogen van uw organisatie.

Wij hebben onze conceptbevindingen toegelicht en besproken op 12 december 2016 met programmamanager bedrijfsvoering/ concerncontroller en de adviseur bedrijfsvoering en control. Op 23 december hebben wij de managementletter besproken met de wethouder en de gemeentesecretaris.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

1. Kernpunten in onze controle	4
2. Waar staat de gemeente	7
3. Actuele ontwikkelingen	15
Bijlage 1: Samenvatting bevindingen en consequenties controleaanpak	19
Bijlage 2: Overige aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole	33
Totaal aantal pagina's:	34

1 Kernpunten in onze controle

Maatschappelijke ontwikkelingen accountantsberoep en gevolgen voor overheden

Alvorens inhoudelijk op de ontwikkelingen in te gaan alsmede op de ontwikkelingen bij gemeente Leusden ten aanzien van de interne beheersing en interne controle schetsen wij kort de ontwikkelingen binnen het accountantsberoep en de invloed die deze ontwikkelingen hebben op onze controle.

De accountantscontrole en in bredere zin, het toezicht vanuit het Rijk en toezichthouders (zoals de Autoriteit Financiële Markten) laat in afgelopen periode, en nadrukkelijk in het afgelopen jaar, wijzigingen zien. Ontwikkelingen bij overheden zoals bijvoorbeeld de (financiële) problematiek van grondexploitaties van gemeenten zijn opgepakt door de rijksoverheid en toezichthouder (AFM). Concreet betekent dit dat de rijksoverheid en de toezichthouder substantieel zwaardere eisen stellen aan diepgang van en focus in de accountantscontrole en hier bij reviews ook op toetsen. Naast grondexploitaties zijn tal van andere onderwerpen te noemen, bijvoorbeeld de eisen in de verantwoording van specifieke uitkeringen (SiSa), prestatieverklaringen bij inkoop, verscherping regels ten aanzien van aanbestedingen middels de Aanbestedingswet en de eisen die gesteld worden aan de verbijzonderde interne controles.

Het gevolg van deze ontwikkelingen is dat dit doorwerkt in de accountantscontrole en ook voor uw gemeente gevolgen heeft, bijvoorbeeld doordat meer of hogere eisen gesteld worden aan de verbijzonderde interne controle (en wij meer werkzaamheden daarop moeten uitvoeren), dossiervorming en diepgang van onderbouwing en documentatie. Door overleg met de organisatie over wat dit betekent en op welke wijze hieraan opvolging gegeven kan worden, ondersteunen wij daar waar mogelijk uw gemeente de komende periode in dit proces. Zowel de gemeente als wij hechten grote waarde aan een professionele en goede samenwerking waarin (complexe) ontwikkelingen zoals deze alert en adequaat opgevolgd worden.

Wij onderkennen het (hoge) ambitieniveau van gemeente Leusden om de interne beheersing en interne controle continu te blijven professionaliseren en door te ontwikkelen. Door enerzijds de ontwikkelingen in wet- en regelgeving (WNT, aanbestedingswet, et cetera) en anderzijds de focus van toezichthouders op overheden zorgt er voor dat de continue afstemming van wederzijdse verwachtingen nodig blijft. Zodat het zelf controlerend vermogen van gemeente Leusden wordt geoptimaliseerd alsmede de controle zo efficiënt mogelijk kan worden uitgevoerd.

De uitkomsten van onze werkzaamheden zoals in deze managementletter zijn verwoord zijn tot stand gekomen met in achtname van deze maatschappelijke ontwikkelingen. Dit kan dus betekenen dat daar waar de gemeente het proces hetzelfde heeft gehouden er door verhoging van de gestelde eisen er geen sprake meer kan zijn van een in voldoende mate beheerst proces.

Kernpunten in onze controle

Inleiding

De omgeving rondom de gemeente is aan continue verandering onderhevig. De wetgever heeft op diverse vlakken aanscherpingen doorgevoerd in de wet- en regelgeving. Denk hierbij aan de Wet Normering Top Inkomens, de aanscherping van aanbestedingsregels met de afschaffing van het verlichte regime omtrent 2B-diensten en de invoering van de vennootschapsbelastingplicht. Daarnaast staan nog belangrijke veranderingen op de planning zoals de omgevingswet - waardoor de regels voor ruimtelijke plannen zullen wijzigen - en het advies van commissie Depla om naar een in control statement te groeien.

Ook op het gebied van de jaarverslaggevingsregels zijn dit jaar veranderingen doorgevoerd met een belangrijke impact (zoals de notitie grondexploitatie 2016) en staan ook voor de komende jaren nieuwe aanpassingen op de planning. De gemeente dient ten aanzien van de wijzigingen vanaf 2017, zoals de invoering van voorgeschreven taakvelden, separate toelichting van de overheadkosten en de methodiek rondom de rentetoerekening, al in haar begroting hiermee 2017 rekening te houden. U heeft aan ons bevestigd dat deze wijzigingen reeds in de begroting 2017 zijn doorgevoerd.

Al deze veranderingen vergen de nodige aandacht van uw organisatie. Daarbij blijft samenspel en communicatie tussen uw organisatie en EY rondom al deze veranderingen cruciaal voor wat betreft een efficiënt en effectief jaarrekeningtraject. Voor wat betreft de wijzigingen effect hebbend op de jaarrekening 2016 zijn wij reeds in overleg met de organisatie. Wij constateren dan ook dat de gemeente deze ontwikkelingen op haar netvlies heeft en reeds voorbereidingen treft voor een goede implementatie.

Inhoud managementletter

In deze managementletter informeren wij u over een aantal kernpunten in onze controle en de status hieromtrent. Daarnaast hebben wij voor de voor onze jaarrekeningcontrole belangrijke processen een lijncontrole uitgevoerd en kennisgenomen van de uitkomsten vanuit de reeds uitgevoerde verbijzonderde interne controle (hierna: VIC). Zoals eveneens in voorgaande jaren met u gecommuniceerd kunnen wij alleen gebruikmaken van de VIC als aan een aantal strikte voorwaarden wordt voldaan. Belangrijkste voorwaarden hierbij zijn deskundigheid en onafhankelijkheid van de VIC-afdeling. Verder verwijzen wij naar pagina 10 waar wij nader ingaan op de verbijzonderde interne controle.

Kernpunten in onze controle

Wij verrichten de controle van de jaarrekening door middel van hoofdzakelijk gegevensgerichte controlemaatregelen, gebaseerd op een risicoanalyse. De risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als organisatie relevant zijn adresseren. De risicoanalyse is een interactief proces en dit stellen wij gaandeweg bij indien nodig. Ditzelfde geldt voor onze kernpunten in de controle.

De tot op heden onderkende belangrijkste aandachtsgebieden in onze controle, onze zogenaamde kernpunten in de controle, zijn:

- ▶ Verantwoording decentralisaties
- ▶ Financieel afsluitproces
- ▶ Aanbestedingsrechtmatigheid
- ▶ Waardering grond- en vastgoedexploitaties
- ▶ Toereikendheid en juistheid van voorzieningen
- ▶ Invoering plicht tot vennootschapsbelasting
- ▶ Verantwoording Wet Normering Top Inkomens (WNT)

Kernpunten in onze controle

Wij rapporteren met name in ons verslag van bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over deze kernpunten. Dit is veelal inherent aan het schattingskarakter van deze punten, waarbij het schattingsproces hoofdzakelijk per jaareinde plaatsvindt. Voor zover deze kernpunten vanuit onze tussentijdse controle aandachtspunten opleveren, hebben wij deze opgenomen in het volgende hoofdstuk.

Volledigheidshalve merken wij op dat wij, in vergelijking tot voorgaande jaren, in onze in controleaanpak meer de nadruk leggen op gegevensgerichte controlewerkzaamheden. Dit betekent dat wij meer controlewerkzaamheden uitvoeren zoals statistische steekproeven en gegevensgerichte analytische cijferanalyses waarbij we in voorbije jaren nog meer gebruikmaakten van de interne controlemaatregelen welke opgenomen zijn in de lijn. Wij constateren echter dat, om te kunnen steunen op deze interne controlemaatregelen, deze dienen te voldoen aan stringente uitgangspunten. Momenteel wordt in onvoldoende mate voldaan aan deze voorwaarden. Dit geldt ook voor de maatregelen met betrekking tot de interne beheersing rondom uw automatisering. Op de ontwikkelingen alsmede de beheersing ten aanzien van de geautomatiseerde gegevensverwerking gaan wij nader in op pagina 19. Overigens merken wij op dat deze verschuiving naar een meer gegevensgerichte controleaanpak een beweging is welke breed zichtbaar is binnen de controle van lokale overheden. Ondanks deze tendens achten wij het van groot belang dat de gemeente haar interne beheersing en ook de verbijzonderde interne controle blijft actualiseren en verbeteren. Op deze manier kan de gemeente vaststellen dat zij zelfstandig "in control" is.

2 Waar staat de gemeente?

Waar staat de gemeente?

Samenwerking Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de volgende kernpunten besproken:

- ▶ Samenwerking Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten
- ▶ Status verbijzonderde interne controle
- ▶ Transitie sociaal domein
- ▶ Grondexploitaties
- ▶ Stand van zaken invoering plicht tot vennootschapsbelasting

Samenwerking Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten

De afgelopen jaren hebben de gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten zich georiënteerd op diverse mogelijkheden van samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Vanaf 2014 hebben de gemeenten met elkaar verkend of samenwerking als kernpartners haalbaar is. Hieruit is geconcludeerd dat de gemeenten veel raakvlakken hebben en zij mogelijkheden zien om samen te werken. In september 2014 is op basis hiervan het startdocument opgesteld.

In dit startdocument zijn de belangrijkste uitgangspunten van de toekomstige samenwerking opgenomen. De samenwerkingsvorm zal een licht regime zijn en niet worden geformaliseerd in een separate juridische entiteit. Het betreft een samenwerking op het gebied van vier hoofdthema's zijnde financiën, ICT, P&O en Juridische zaken. Hierbij is iedere gemeente "kartrekker" van één van deze thema's. Leusden is "kartrekker" op het gebied van financiën.

De gezamenlijke visie om samen te werken op het onderdeel bedrijfsvoering van de vier gemeenten is *"het waarborgen van de kwaliteit om de maatschappelijke opgave te faciliteren door kennis en expertise te delen, het waarborgen van de continuïteit, het waar mogelijk bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor het personeel en het besparen van kosten."*

Op 27 oktober 2016 hebben de gemeenteraden van de verschillende gemeenten ingestemd met de samenwerkingsplannen. De samenwerking zal per 1 januari 2017 officieel van start gaan. Vanuit de rol van de gemeente Leusden, zijnde financiën, is de gemeente onder andere verantwoordelijk voor de nieuwe indeling van de financiële administratie. Vanaf 1 januari 2017 zullen de vier gemeenten deze indeling hanteren. Hierdoor wordt samenwerken en flexibel inzetten van personeel vergemakkelijkt.

De gemeenten hebben korte/middellange termijndoelstellingen afgesproken welke gedurende 2017 gerealiseerd dienen te worden. Wij adviseren de gemeente de realisatie van deze doelstellingen te monitoren en daar waar nodig bij te sturen.

Jaarlijks zal worden afgerekend tussen de gemeenten. Hierbij worden overschotten en tekorten op vooraf bepaalde onderdelen van de begroting afgerekend tussen de verschillende gemeenten.

Wij vragen u aandacht om afspraken te maken op welke wijze gemeente Leusden zekerheid gaat verkrijgen over de door de andere gemeente uitgevoerde taken. Ondanks dat de uitvoering op afstand plaatsvindt is en blijft de gemeente Leusden zelf verantwoordelijke om de juiste en rechtmatige verwerkingswijze aan te tonen.

Waar staat de gemeente?

Verbijzonderde interne controle

Status verbijzonderde interne controle

Jaarlijks voert de gemeente Leusden zelfstandig controles uit om haar rechtmatigheid te kunnen vaststellen. Dit worden de verbijzonderde interne controles genoemd. Tijdens onze controle nemen wij kennis van de uitgevoerde werkzaamheden en de bevindingen en conclusies hierbij.

Wij hebben het interne controleplan van de gemeente beoordeeld vanuit een accounting en control perspectief. Vanuit een algemene visie op interne beheersing versus kosten en nut heeft de gemeente hierin zelf nog belangrijke keuze te maken. Mede in het licht van de toekomstige in control statement adviseren wij de gemeente om bij de inrichting van het interne controleplan een fundamentele keuze te maken over de reikwijdte en inrichting van de interne beheersing.

Op hoofdlijnen bestaat er twee keuzes:

1. De beheersmaatregelen laag in de organisatie (strakker) beleggen en op detailniveau uitwerken wat er van medewerkers wordt verwacht, aangevuld met een verbijzonderde interne controle die vooral procesgerichte audits uitvoert ter bevestiging van het vertrouwen wat er in de lijnorganisatie wordt belegd.
2. De beheersmaatregelen laag in de organisatie beleggen zonder een uitwerking op detailniveau, waarbij de verbijzonderde interne controle wordt uitgebreid met uitvoerige gegevensgerichte detailcontroles om vast te stellen dat er geen fouten zijn gemaakt.

Voor de jaarrekeningcontrole 2016 concluderen wij dat alleen optie 2 mogelijk is. Inherent hieraan is dat een groot aantal gegevensgerichte detailwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd om voldoende zekerheid te verkrijgen. Wij adviseren de gemeente een keuze te maken op welke wijze de verbijzonderde interne controle doorontwikkeld gaat worden. Zonder rekening te houden met omvang en cultuur van een organisatie hebben wij

een voorkeur voor optie 1. Gezien de omvang van de gemeente en de huidige inrichting van de processen in relatie tot de verbijzonderde interne controle adviseren wij de gemeente om in eerste instantie toe te werken naar een hybride model waarbij de processen met het grootste risico alsmede financiële omvang conform optie 1 worden ingericht. Voor de overige processen geldt dan optie 2.

Voor de controle 2016 hebben de status van de verbijzonderde interne controles besproken en hebben geconstateerd dat een deel van de werkzaamheden reeds zijn uitgevoerd. Daarnaast zijn wij op dit moment in overleg met de organisatie over de omvang en diepgang van de uitvoering van de gegevensgerichte werkzaamheden.

Waar staat de gemeente?

Transities sociaal domein

Terugblik 2015

Als gemeente Leusden bent u onverminderd verantwoordelijk voor de rechtmatige en juiste besteding van middelen. Ondanks de goede afspraken en de tijdige afstemming bent u in het sociaal domein afhankelijk van externe samenwerkingspartners.

Om zekerheid te verkrijgen over de juiste en rechtmatige uitvoering van taken die buiten de gemeente verricht worden (bijvoorbeeld door gemeente Amersfoort en Larikslaan 2) had de gemeente afspraken gemaakt over de verantwoording 2015 van geleverde zorg.

Deze afhankelijkheid heeft ertoe geleid dat bij afronding van onze controle onzekerheden in de jaarrekeningcontrole 2015 zijn ontstaan als gevolg van het niet aanwezig zijn van een verantwoording voorzien van een controleverklaring van gemeente Amersfoort waarin alle zorgkosten zijn betrokken.

Stand van zaken 2016

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Leusden jegens de gemeente Amersfoort, als zijnde de uitvoeringspartner, verschillende acties heeft ondernomen om te komen tot een afrekening over 2015 alsmede om tot afspraken te komen voor 2016. Knelpunt om te komen tot afspraken is de afhankelijkheid van de zorgaanbieders. In de volgende paragrafen gaan we in op de realisatie hier van.

Afwikkeling 2015

Gemeente Leusden is in belangrijke mate afhankelijk van gemeente Amersfoort en gezamenlijk zijn de gemeenten afhankelijk van de zorgaanbieders. Over 2015 is er verantwoording met controleverklaring over een deel van de zorgkosten afgegeven. Over het resterende gedeelte heeft er nog geen afrekening plaatsgevonden en heeft de gemeente derhalve nog geen zekerheid verkregen. Desbetreffende lasten zijn in 2015 derhalve als onzeker gekwalificeerd. Wij achten het van belang dat er alsnog over de resterende zorgkosten wordt afgerekend. Het niet tijdig afrekenen zou in theorie kunnen leiden tot een onzekerheid ten aanzien van

de balanspositie welke voortvloeit uit deze kosten.

Controleprotocol en afrekening met zorgaanbieder

Voor 2016 wordt het landelijk protocol gehanteerd inclusief de aanlevertermijnen vanuit de zorgaanbieders (1 maart productieverantwoording, 1 april controleverklaring). Vanuit de gemeente Amersfoort zijn de eerste concept controleprotocollen alsmede de auditinstructies verkregen.

Factuurverwerking en prestatielevering

Voor de factuurverwerking alsmede de controle op de prestatielevering is gemeente Leusden afhankelijk van gemeente Amersfoort. Momenteel zijn er concept documenten op gesteld op welke wijze gemeente Amersfoort verantwoording gaat afleggen. Ook blijft de tussentijdse informatieverstrekking achter. Zowel het komen tot eindafrekening alsmede het verstrekken van tussentijdse informatie wordt bemoeilijkt door de grote afhankelijkheid van de zorgaanbieders.

Verbijzonderde interne controle sociaal domein

Net als vorig jaar voert de gemeente Leusden een verbijzonderde interne controle uit op het toekennen van zorg bij Larikslaan 2. Aandachtspunt blijft om in overleg met de accountant de omvang en diepgang van de werkzaamheden af te stemmen alsmede in overleg met Amersfoort vast te stellen tot welke euro's een beschikking leidt.

De omvang en diepgang van de werkzaamheden wordt tevens beïnvloed door de wijze waarop gemeente Amersfoort gaat afrekenen.

Afrekening 2016

Met gemeente Amersfoort zijn afspraken in de maak (concept documenten zijn ontvangen) over de wijze waarop (format) alsmede het moment waarop zij verantwoording afleggen inclusief een controleverklaring. Wij adviseren gemeente Leusden met klem om zo snel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over deze zaken. Zonder deze duidelijkheid is het lastig om een planning voor de afwikkeling van de jaarrekeningcontrole te maken.

Waar staat de gemeente?

Transities sociaal domein

Vaststellen prestatielevering PGB

Ten aanzien van de persoonsgebonden budgetten (PGB) is het – analoog aan voorgaand jaar – onwaarschijnlijk dat de accountant van de Sociale Verzekeringsbank een goedkeurend oordeel zal verstrekken. Dit heeft mogelijk als gevolg dat lasten PGB als onzekerheid worden aangemerkt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Wij adviseren de gemeente om de mogelijkheden te onderzoeken om zelfstandig de levering van de prestatie vast te stellen. Hierbij kunt u denken aan:

- ▶ informatie uit de SVB portal afstemmen met eigen cliëntadministratie;
- ▶ uitvoeren van huisbezoeken;
- ▶ controle op geleverde prestatie middels herindicatietraject.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Leusden deze mogelijkheden momenteel onderzoekt. Van belang blijft om omvang en diepgang van de werkzaamheden middels een werkprogramma op voorhand met de accountant af te stemmen.

Advies 2016

Wij geven u in overweging om in overleg met gemeente Amersfoort het toepassen van de finale afrekeningsystematiek voor 2016 toe te passen waarmee de regeldruk en de controleketen wordt verminderd.

Daarnaast adviseren wij de gemeente meer grip te krijgen op de betrouwbaarheid en vooral de volledigheid van de cliëntenadministratie door:

- ▶ met uw partners tot duidelijke afspraken te komen over het uitwisselen van cliëntgegevens. Dit zijn afspraken tussen Larikslaan 2 en gemeente Amersfoort alsmede afspraken tussen Leusden en beide externe organisatie welke gegevens de gemeente Leusden ontvangt;
- ▶ periodiek de juistheid en volledigheid van de cliëntenadministratie vast

te stellen, dan wel dat er in de gemaakte afspraken zichtbare waarborgen zit die dit garandeert. De gemeente Leusden zal in dit kader de beschikking dienen te hebben over tussentijdse informatie en rapportages;

- ▶ het zicht op deze informatie en de mate van tussentijds toezicht te intensiveren;
- ▶ het proces dusdanig in te richten dat u tussentijds de juiste controles kunt uitvoeren, waarbij het van belang is om ook zicht te krijgen op de prestatielevering;
- ▶ toezicht te houden op de verwachte verbeteringen in het proces.

Waar staat de gemeente

Grondexploitaties

Grondexploitaties

Een belangrijk aandachtspunt in onze controle zijn de grondexploitaties van de gemeente. Hierbij onderkennen wij diverse grondexploitaties waarbij het Valleipark en de Biezenkamp wat betreft risico en omvang de belangrijkste zijn.

Op voorhand willen wij de gemeente complimenteren met de wijze waarop de wijzigingen in het BBV ten aanzien van de grondexploitaties zijn opgepakt en in een vroegtijdig stadium met ons zijn afgestemd.

Valleipark

Zoals aangegeven is Valleipark een significant project voor de gemeente Leusden. Op dit moment is fase 1 volledig verkocht en wordt druk gewerkt aan de verkoop van fase 2. In fase 2 zijn diverse woningen en kavels reeds verkocht dan wel onder optie. Voor de derde fase kunnen nog een aantal woningen worden gerealiseerd als fase 2 volledig is afgerond.

Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat de grex Valleipark afgewaardeerd dient te worden. Tijdens onze jaarrekeningcontrole zullen wij gegevensgericht vaststellen dat de grex juist en volledig is gewaardeerd.

Biezenkamp

Het project de Biezenkamp wordt tezamen met externe organisatie uitgevoerd. Het feit dat de gemeente tezamen met een derde partij een project uitvoert brengt bepaalde risico's met zich mee. Het niet nakomen van de afspraken door deze derde partij zou een mogelijke financiële impact kunnen hebben voor de gemeente. De gemeente heeft dit risico zelf eveneens onderkend.

Op dit moment zijn er geen aanwijzingen hiervoor. De woningen van de tweede fase van Hartje Leusden, onderdeel van project de Biezenkamp,

zijn onlangs in de verkoop gegaan. Hierbij was voldoende animo vanuit de markt.

Tabaksteeg

In 2015 is de CV/BV combinatie welke is opgericht voor het project Tabaksteeg reeds ontbonden. Gezien nagenoeg alle nakomende kosten zijn gemaakt voor het project zal in 2016 de volledige grex administratief worden afgesloten. De financiële resultaten zijn hierbij reeds verantwoord in eerdere jaren. Naar verwachting zal de administratieve afwikkeling niet leiden tot een uitstroom van middelen, dan wel een boekhoudkundig resultaat. Tijdens onze jaarrekeningcontrole zullen wij deze afwikkeling gegevensgericht controleren.

Actualisaties

Ons is medegedeeld dat in de actualisatie ten behoeve van de jaarrekening 2016 rekening wordt gehouden met de nieuwe voorschriften vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze nieuwe richtlijn binnen de BBV heeft met name betrekking op de rentevoet en discontering van de toekomstige kosten en opbrengsten.

Daarnaast is het van belang om bij de actualisaties aan te geven in hoeverre de inschatting voor 2016 en realisatie 2016 met elkaar in lijn liggen om zo de kwaliteit van de inschatting te kunnen beoordelen. Eveneens van belang is het adequaat in kaart brengen van de (concrete) vraag vanuit de markt. Hiermee dient rekening te zijn gehouden bij het opstellen van de actualisatie van de verschillende grondexploitaties.

Daarnaast is het BBV gewijzigd als het gaat om de classificatie van bouwgrond welke nog niet in exploitatie is. Hiervoor verwijzen wij naar actuele ontwikkelingen wijzigingen BBV.

Waar staat de gemeente

Fraude en compliance risico's

Fraude- en compliance risico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Controlestandaard 240, "De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten"). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij de raad als het college. Het is van belang dat het college, onder toezicht van de raad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Wij stellen vast dat het college een aantal maatregelen heeft genomen om fraude en niet naleven van wet- en regelgeving te voorkomen. Wij achten het van belang dat hierin een volgende stap wordt gezet zodat nog scherper wordt uitgedragen en gemonitord dat naleving van wet- en regelgeving te allen tijde de norm is. Een periodieke audit kan hiertoe bijdragen. Wij verwijzen hierbij ook naar het stappenplan aanpak corruptie van de VNG.

Waar staat de gemeente

Invoering plicht tot vennootschapsbelasting

Stand van zaken invoering plicht tot vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering vennootschapsbelastingplicht (hierna: vpb-plicht) overheidsondernemingen van kracht. Als gevolg van deze nieuwe wetgeving is voor (in)directe overheidsbedrijven vanaf dit jaar mogelijk sprake van vpb-plicht. Voor de gemeente zal van vpb-plicht sprake zijn indien en voor zover er een onderneming wordt gedreven. Wij zijn in het kader van de tussentijdse controle nagegaan waar de gemeente staat met haar voorbereidingen.

Belaste activiteiten

De gemeente heeft in samenspraak met een externe partij een eerste analyse gemaakt van het effect van invoering van de vpb-plicht op de gemeente Leusden. Hierbij is allereerst gekeken naar welke activiteiten mogelijk belast zouden kunnen zijn. Hieruit werd geconcludeerd dat naar verwachting alleen de grondexploitaties door de ondernemingspoort zal gaan.

De grondexploitaties van de gemeente zijn de komende jaren naar verwachting wel winstgevend en voldoen aan de criteria voor de vennootschapsbelastingplicht. Op basis van de huidige kennis en beschikbare gegevens verwacht de gemeente een relatief beperkte last van ongeveer € 16.000 voor 2016.

Openingsbalans en afstemming met de Belastingdienst

De gemeente is op dit moment tezamen met een externe partij bezig met het opstellen van de fiscale openingsbalans. De gemeente wil door middel van afstemming met de Belastingdienst meer duidelijkheid krijgen op welke wijze er met de vennootschapsbelasting omgegaan dient te worden mede in relatie tot het horizontaal toezicht dat de gemeente heeft. Omdat deze informatie naar verwachting laat beschikbaar zal zijn is de gemeente voornemens uitstel aan te vragen voor haar eerste vpb-aangifte. Wij raden u aan vroegtijdig met de belastingdienst in overleg te gaan over de te hanteren uitgangspunten bij de bepaling van de fiscale openingsbalans en de overige uitgangspunten bij de aangifte vennootschapsbelasting 2016. Op deze wijze kan de gemeente tijdig een gedegen inschatting maken van de last voor 2016 alsmede de juiste uitgangspunten hanteren bij haar eerste vpb-aangifte.

Mocht met de belastingdienst niet tijdig tot afstemming worden gekomen, dan zal gemeente Leusden op basis van aannames de fiscale positie dienen te bepalen. Wij adviseren het tijdsplan voor dit scenario achter de hand te houden en hiermee tijdig te starten. Wij zullen bij de jaarrekeningcontrole de onderbouwing van de vpb-last en positie controleren.

3 Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen

Actuele ontwikkelingen WNT

Wijziging normering bezoldiging topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (WNT)

Met ingang van 1 januari 2016 geldt voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking een nieuwe normering voor de eerste twaalf kalendermaanden van de functievervulling. Ten eerste geldt een maximum uurtarief van € 175. Daarnaast geldt voor de eerste twaalf kalendermaanden een bezoldigingsmaximum van maximaal € 252.000. Deze nieuwe normering voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking bestaat uit twee onderdelen (alle normbedragen zijn exclusief btw):

- ▶ De bezoldigingsnorm voor de eerste zes maanden bedraagt € 144.000 (€ 24.000 per maand).
- ▶ Voor de volgende zes maanden geldt een maximum van € 108.000 (€ 18.000 per maand).
- ▶ Het uurtarief voor een topfunctionaris zonder dienstbetrekking wordt gedurende de eerste twaalf maanden gemaximeerd op € 175.

Hierbij wordt het bezoldigingsbegrip ruim geïnterpreteerd en vallen alle soorten van vergoedingen hieronder, met uitzondering van de kostenvergoedingen die ook onbelast aan een topfunctionaris in dienstbetrekking verstrekt mogen worden. De bovengenoemde periode wordt gekort met de duur van het dienstverband zoals dat is vervuld in de periode vóór 1 januari 2016. Na twaalf kalendermaanden is het - voor de instelling - toepasselijke bezoldigingsmaximum van toepassing.

Overgangsrecht (WNT)

Met de inwerkingtreding van de WNT per 1 januari 2013 is overgangsrecht van toepassing verklaard voor bestaande bezoldigingsafspraken. Bestaande bezoldigingsafspraken boven het bij wet of ministeriële regeling vastgestelde bezoldigingsmaximum, worden gedurende een termijn van vier jaar na inwerkingtreding van de wet of ministeriële regeling gerespecteerd.

Op basis hiervan geldt dat met ingang van 1 januari 2017 sprake is van:

- ▶ eerste afbouw van de bezoldiging op basis van WNT1: de behoudsperiode is geëindigd per 31 december 2016 en de afbouw gedurende 3 jaar naar de WNT1 norm start per 1 januari 2017;
- ▶ het vervallen van het overgangsrecht ten aanzien van variabele beloningen (hiervoor geldt geen afbouwperiode);
- ▶ het vervallen van het overgangsrecht ten aanzien van beëindigingsvergoedingen (hiervoor geldt geen afbouwperiode).

Vervallen VAR/wet DBA

Voor instellingen die werken met freelancers of zelfstandigen zonder personeel, kan het onduidelijk zijn of zij voor die opdrachtnemers loonheffingen moeten inhouden en betalen. De Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) gaf hierover duidelijkheid. De komst van de wet DBA zorgde ervoor dat de VAR per 1 mei 2016 is komen te vervallen. In plaats van een VAR kunnen opdrachtgevers en opdrachtnemers modelovereenkomsten gebruiken.

Met bovengenoemde inwerkingtreding van de wet DBA wijzigt de zekerheid vooraf in onzekerheid achteraf: het risico voor uw instelling is dat ten onrechte betalingen worden verricht zonder inhouding van loonbelasting en/of premies sociale verzekeringen. Teneinde risico's op dit gebied te blijven beheersen, adviseren wij u zzp-overeenkomsten te toetsen aan de door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomsten.

Medio november 2016 heeft de staatsecretaris van Financiën laten weten de implementatietermijn te verlengen tot 1 januari 2018. Ondanks deze verlenging zal de belastingdienst met ingang van 1 mei 2017 starten met een handhavingsbeleid ten aanzien van "evident kwaadwillende".

Actuele ontwikkelingen

Effect voor WNT

Het vervallen van het huidige VAR-systeem en de inwerkingtreding van de wet DBA kan ook effect hebben op de maximale bezoldigingsnorm voor de interim-topfunctionaris. Wanneer niet wordt voldaan aan de geldende vereisten van de wet DBA kan de Belastingdienst gaan stellen dat ook ten aanzien van de interim-topfunctionaris sprake is van een fictieve dienstbetrekking, hetgeen tot gevolg heeft dat op zijn bezoldiging niet de nieuwe interim-regeling van toepassing is maar de toepasselijke WNT-norm.

Gedurende 2015 en 2016 hebben een aantal wijzigingen in de wet- en regelgeving plaatsgevonden welke (mogelijke) gevolgen hebben voor de jaarrekening en begroting. Hieronder hebben wij de belangrijkste wijzigingen uiteengezet.

Wijzigingen BBV

De belangrijkste impact ten aanzien van de wijzigingen in de BBV voor uw gemeente in 2016 heeft betrekking op de gewijzigde regels omtrent uw grondexploitaties. Gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen dienen administratief te worden overgeheveld naar de post "Materiële vaste activa". De gemeente Leusden heeft conform deze nieuwe regelgeving alle Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG's) overgeheveld naar de Materiële Vast Activa gedurende 2016.

De projecten waarvoor wij het grootste risico onderkennen zijn Princenhof en Westflank Buitenplaats. De reden van dit risico is dat desbetreffende gronden de hoogste waarde per vierkante meter heeft waardoor het risico op afwaardering het grootst is indien projecten niet tijdig in exploitatie worden genomen. De projecten dienen uiterlijk in 2019 te worden herwaardeerd conform de grondslagen van de materiële vaste activa. Voor zowel de Buitenplaats als Princenhof bestaat de mogelijkheid dat het project voor die tijd in exploitatie wordt genomen waardoor herwaardering niet aan de orde is. De reclassificatie heeft derhalve naar verwachting geen effect op de rekening 2016.

Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij de juiste en volledige verwerking hiervan controleren.

Aanbestedingswet

De aanbestedingswet 2012 is in 2016 herzien. De implementatiedatum van deze herziening is 18 april 2016. De belangrijkste wijziging is het vervallen van de zogenaamde 2B diensten. Hiervoor in de plaats zijn gekomen de sociale en andere specifieke diensten. De vaste drempel voor deze aanbestedingen is € 750.000. Wij vragen u om in de toetsing op de naleving van de aanbestedingswet rekening te houden met deze wijziging. Wij hebben vernomen dat de gemeente door middel van haar verbijzonderde interne controle de rechtmatige aanbestedingen vast zal stellen. Wij zullen tijdens onze jaarrekeningcontrole de adequate naleving hiervan vaststellen.

Actuele ontwikkelingen

Informatiebeveiliging in relatie tot de meldplicht datalekken

Zoals eerder gerapporteerd probeert de wetgever organisaties bewuster om te laten gaan met data (in het specifiek persoonsgegevens) en de kans op verlies te minimaliseren. Hiervoor heeft ze vanaf 1 januari 2016 de wet inzake datalekken ingesteld. Hierbij is het verplicht om inbreuken op de beveiliging te melden indien die leiden tot onder andere diefstal, verlies of misbruik van persoonsgegevens. Aansluitend wordt ook de boetebevoegdheid van de Autoriteit Persoonsgegevens verruimd en kan zij bestuurlijke boetes opleggen van maximaal 820.000 euro of 10 procent van de omzet.

Er dient inzicht te worden verkregen in de verwerking van data en welke daarvan persoonsgegevens betreft. Voor persoonsgegevens betekent dit ook dat organisaties onder andere moeten weten voor welk doel deze persoonsgegevens worden verwerkt, waar in de organisatie de verwerking plaatsvindt (processen, systemen, back-ups, et cetera), welke beveiligingsmaatregelen zijn getroffen om de persoonsgegevens adequaat te beschermen en in welke mate deze maatregelen effectief zijn.

Wij benadrukken dat een datalek bij een door de gemeente Leusden ingeschakelde partij eveneens gevolgen kan hebben voor de gemeente. De gemeente Leusden blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de uitvoering van haar diverse taken.

De gemeente Leusden heeft tijdig geacteerd op deze ontwikkelingen en een protocol opgesteld hoe er dient te worden gehandeld indien zich een datalek voor doet. Vanuit de praktijk blijkt dat er, voor zover bekend, tijdig is gehandeld en melding heeft plaatsgevonden van een datalek.

Automatisering

In relatie tot bovenstaande ontwikkeling alsmede de toename van de geautomatiseerde gegevensverwerking neemt het belang van een adequate interne beheersing ten aanzien van de geautomatiseerde

gegevensverwerking toe. Om op de beheersing binnen het systeem alsmede op lijstwerk vanuit het systeem te kunnen steunen zijn er eisen aan de interne beheersing van de geautomatiseerde gegevensverwerking gesteld.

Change management

Change management houdt in op welke wijze wordt er gewaarborgd dat nieuwe software dan wel updates in bestaande software de continuïteit alsmede betrouwbaarheid van de gegevensverwerking gewaarborgd blijft.

Wij hebben vastgesteld dat op dit vlak er binnen de gemeente Leusden geen geformaliseerd proces is alsmede dat er geen zichtbare documentatie, op basis van een werkprogramma, is indien er een wijziging wordt doorgevoerd.

Logical acces

Hieronder wordt de toegangsbeveiliging alsmede het toekennen van rechten binnen de geautomatiseerde omgeving verstaan. Wij hebben vastgesteld dat binnen de gemeente Leusden sprake is van single sign on. Hierbij vragen wij uw aandacht om periodiek de wachtwoordvereisten te controleren en daar waar nodig aan te scherpen.

Tevens hebben wij vastgesteld dat er geen formele (gedocumenteerde) procedure is waarop rechten worden toegekend, gewijzigd dan wel worden beëindigd. Daarnaast vindt er geen periodieke controle plaats of de huidige rechten nog passend zijn.

Wij adviseren de gemeente Leusden om de beheersing rondom de geautomatiseerde omgeving te formaliseren en zichtbaar de uitgevoerde werkzaamheden te documenteren. Daarnaast adviseren wij de geautomatiseerde omgeving te betrekken in de verbijzonderde interne controle.

Bijlage 1:
Samenvatting bevindingen en
consequenties controleaanpak

Samenvatting bevindingen en consequenties controleaanpak

Bijlage 1

Tijdens onze interim-controle hebben wij met name de opzet en het bestaan van de verschillende, voor ons significante processen beoordeeld.

Wij hebben onze bevindingen welke wij hierbij hebben geconstateerd in de hiernavolgende overzichten weergegeven. Daarbij hebben wij zowel de gevolgen op korte (jaarrekeningcontrole 2016) en lange termijn (inbedden in de processen) weergegeven. Hierbij merken wij op dat deze procesbevindingen veelal leiden tot aanvullende werkzaamheden voor de gemeente en eveneens tot meer werkzaamheden vanuit onze kant.

Per bevinding hebben wij een prioritering, waarbij geldt dat de acties noodzakelijk voor de jaarrekeningcontrole ruim voor aanvang van de jaarrekeningcontrole moeten zijn afgewikkeld, meegegeven conform het hieronder weergegeven stoplicht principe:

Hoog (te realiseren op moment van jaarrekeningcontrole 2016)

Middel (te realiseren op moment van de tussentijdse controle 2017)

Laag (reeds gerealiseerd in de organisatie)

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

1. Decentralisaties – vaststellen van rechtmatige bestedingen			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Door middel van bestandsvergelijkingen, afspraken ten aanzien van gecontroleerde verantwoordingen en periodiek overleg wilt u tussentijds de lasten monitoren. Hierbij bent u afhankelijk van de door de zorgaanbieders (via gemeente Amersfoort) aangeleverde informatie. Uit de verantwoording van gemeente Amersfoort welke u achteraf ontvangt blijkt pas de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten. Het risico is aanwezig dat u gedurende het jaar of na afloop van het verantwoordingsjaar te maken krijgt met onrechtmatigheden of narekeningen waar u vooraf niet in had voorzien.</p>	<p>Het maken van afspraken met gemeente Amersfoort over de tussentijds aan te leveren informatie en in het verlengde hiervan afspraken te maken welke rechten (welke zekerheid) ontleend kan worden aan deze informatie. De ontvangen (tussentijdse) informatie zal vervolgens door de gemeente Leusden kritisch bekeken en geanalyseerd dienen te worden. Eventuele vragen/onduidelijkheden dienen met gemeente Amersfoort te worden afgestemd.</p>	<p>Geen actie, aangezien dit als het goed is ondervangen gaat worden door een verantwoording met controleverklaring van gemeente Amersfoort over geheel 2016. In dit kader verwijzen wij ook naar de volgende bevinding inzake de afhankelijkheid van gemeente Amersfoort.</p>	<p>Geen.</p>
<p>Reactie management</p>			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

2. Decentralisaties – Grote afhankelijkheid van ketenpartners (gemeente Amersfoort)			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Belangrijk aandachtspunt betreft de afhankelijkheid van en samenwerking met externe samenwerkingspartners (gemeente Amersfoort). Voor de verantwoording van de lasten gemaakt in 2016 is het van groot belang dat u tijdig afspraken maakt met uw ketenpartners over deadlines van aanlevering en ook over het controleprotocol.</p>	<p>Deze afstemming diende ten tijde van de interim-controle nog plaats te vinden. U heeft tussentijds contact met gemeente Amersfoort maar er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt voor de afrekening en afwikkeling van 2016, alsmede structurele afspraken voor de lange termijn.</p>	<p>Komen tot afspraken met gemeente Amersfoort die tijdig de juiste en volledige controle-informatie oplevert ten behoeve van de jaarrekening van gemeente Leusden.</p> <p>Mocht het niet tot afspraken komen met de gemeente Amersfoort dan zal gemeente Leusden moeten onderzoeken of, en zo ja op welke andere wijze, zij zekerheid kunnen verkrijgen over de gerealiseerde zorglasten.</p>	<p>Verantwoording van Amersfoort:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Opstellen van controle-instructies ten behoeve van de accountant van gemeente Amersfoort. ▶ Reviewen van de door de accountant van gemeente Amersfoort uitgevoerde werkzaamheden. ▶ Aansluiting tussen de lasten zoals gemeente Leusden heeft verantwoord en de ontvangen verantwoording met controleverklaring. <p>Geen verantwoording Amersfoort:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Controleplan van gemeente Leusden beoordelen. ▶ Controleren en reviewen van de door gemeente Leusden uitgevoerde werkzaamheden.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

3. Decentralisaties – Grote afhankelijkheid van ketenpartners (Larikslaan 2)			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Belangrijk aandachtspunt betreft zoals gezegd de afhankelijkheid van en samenwerking met externe samenwerkingspartners (Larikslaan 2). Voor de verantwoording van de lasten gemaakt in 2016 is het van groot belang dat u tijdig controles uitvoert op de werkzaamheden en het toekennen van de beschikkingen (zorg). Deze handelingen liggen aan de basis van de gerealiseerde uitgaven.</p>	<p>Leusden is tijdig gestart met de controlewerkzaamheden bij Larikslaan 2. Aandachtspunten om te borgen in het proces is duidelijkheid te krijgen over de wijze waarop er met Amersfoort afgerekend gaat worden.</p> <p>De gemeente heeft inmiddels de eerste werkzaamheden uitgevoerd maar dient nog wel te komen tot een integraal plan van aanpak alsmede een controlememo waarin de uitkomsten van de werkzaamheden zijn opgenomen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helderheid krijgen over de afrekening (waar geeft deze wel/ geen zekerheid over) van de gemeente Amersfoort; 2. Integraal plan van aanpak met de accountant afstemmen; 3. Ervoor zorgen/vaststellen tot welke euro's de beschikkingen leiden. 4. Overkoepelend controlememo opstellen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Controleplan van gemeente Leusden beoordelen. ▶ Controleren en reviewen van de door gemeente Leusden uitgevoerde werkzaamheden.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

4. Decentralisaties – Woonplaatsbeginsel			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Wij constateren dat de toets op het woonplaatsbeginsel op dit moment niet voor alle cliënten wordt uitgevoerd. Hiermee loopt u het risico om te betalen voor cliënten welke niet voor rekening van de gemeente Leusden zouden moeten komen. Deze toets dient met terugwerkende kracht alsnog te worden uitgevoerd. Daarnaast dient er voor elke cliënt een beschikking te worden verstrekt.</p>	<p>Afspraken maken met Larikslaan 2/ gemeente Amersfoort op welke wijze dit in hun processen kan worden geborgd.</p> <p>Vervolgens bij de interne controle toetsen op het woonplaatsbeginsel dan wel zekerheid te verkrijgen dat dit wordt betrokken in de controle op de verantwoording van gemeente Amersfoort.</p>	<p>Wij adviseren u om maatregelen te treffen zodat u in staat bent om van alle cliënten welke nu voor rekening van de gemeente Leusden komen een woonplaatsbeginsel check uit te voeren.</p>	<p>Vaststellen dat het woonplaatsbeginsel integraal onderdeel heeft uitgemaakt van de interne controle alsmede dat deze interne controle met voldoende diepgang is uitgevoerd.</p>
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

5. Decentralisaties – Persoonsgebonden budgetten			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>De uitvoering van de persoonsgebonden budgetten zijn wettelijk belegd bij de Sociale verzekeringsbank. De verwachting is dat de SVB, net als in 2015, geen goedkeurend oordeel zal kunnen verstrekken voor wat betreft de rechtmatigheid. Dit heeft als gevolg dat de lasten PGB als onzekerheid aangemerkt dienen te worden voor wat betreft de rechtmatigheid indien geen aanvullende werkzaamheden zijn verricht.</p>	<p>Zolang er geen zekerheid kan worden verkregen vanuit de SVB over de realisatie van de PGB zal de gemeente zelf aanvullende werkzaamheden moeten uitvoeren. Hiervoor stelt de gemeente momenteel een controleplan op om te kijken middels welke werkzaamheden zij alsnog zekerheid kunnen verkrijgen omtrent de uitgaven PGB.</p>	<p>Wij adviseren u om zelf werkzaamheden intern te organiseren. Hierbij dient u begin 2017 in ieder geval de informatie uit de SVB-portal over 2016 af te stemmen met de eigen cliëntadministratie. Daarnaast zou u zelf de prestatielevering kunnen vaststellen, bijvoorbeeld door:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ het uitvoeren van huisbezoeken; ▶ controle op geleverde prestatie middels een herindicatietraject. <p>wij adviseren het college om bovenstaande op korte termijn vorm te geven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Controleplan van gemeente Leusden beoordelen. ▶ Controleren en reviewen van de door gemeente Leusden uitgevoerde werkzaamheden.
<p>Reactie management</p>			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

6. Volledigheid aanbestedingen			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>De gemeente beschikt niet over een volledig ingericht contractenregister dan wel een centrale inkoopafdeling. Hierdoor bestaat het risico dat nieuwe inkopen niet conform de vigerende regelgeving worden ingekocht of aanbesteed indien noodzakelijk. Middels de huidige controle achteraf kunnen bevindingen veelal niet meer worden gerepareerd.</p> <p>Dit is ten opzichte van voorgaand jaar onveranderd.</p>	<p>Wij adviseren de gemeente om waarborgen in het proces in te bouwen om ervoor te zorgen dat de verschillende wet- en regelgeving omtrent aanbestedingen te allen tijde wordt gevolgd.</p>	<p>De gemeente dient een spendanalyse uit te voeren op crediteuren 2016 >€ 50.000 waarbij vastgesteld dient te worden of de juiste aanbestedingsvorm is gehanteerd. Naast de juiste aanbestedingsvorm (op basis van het inkoopstartformulier) dient hierbij ook aandacht te worden besteed aan de volledigheid van het onderliggende aanbestedingsdossier.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Controle van juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de opgestelde spendanalyse. ▶ Inhoudelijke toets of de inkopen die aanbesteed zouden moeten worden zijn aanbesteed en of deze vervolgens op de juiste wijze zijn aanbesteed.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

7. Autorisatie inkoopfacturen			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
Vanuit onze besprekingen is gebleken dat niet alle facturen worden geautoriseerd. Dit betreft veelal maandelijks terugkerende facturen voor reguliere zaken als energienota's. Dit was voorgaande jaren eveneens het geval.	Het is van belang om eenduidige richtlijnen omtrent autorisatie van facturen op te stellen en intern af te stemmen met de organisatie. Op deze wijze bestaat er geen twijfel of/hoe facturen zijn geautoriseerd.	De gemeente dient gegevensgericht vast te stellen dat deze facturen rechtmatig zijn en tevens juist zijn verwerkt in de administratie.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vaststellen dat de kosten van de gemeente, met specifiek aandachtspunt de niet-geautoriseerde facturen, rechtmatig zijn.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

8. Functiescheiding financiële administratie			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Wij hebben vastgesteld dat niet alle benodigde functiescheidingen in de financiële administratie dan wel electronic banking systeem zijn aangebracht. Zo kunnen gebruikers zowel betalingen muteren in key2financiën, autoriseren in het electronic banking pakket en tevens de crediteurenstamgegevens wijzigingen in het financiële pakket.</p> <p>Dit is ten opzichte van voorgaand jaar onveranderd.</p>	<p>Wij adviseren u de rollen en rechten van de verschillende medewerkers dusdanig in te richten dat functievermenging wordt voorkomen.</p>	<p>De gemeente dient vast te stellen dat er geen ongeautoriseerde uitstroom van middelen heeft plaatsgevonden. Hiervoor dient de gemeente een analyse op te stellen waarbij wordt gekeken naar de handelingen van de personen met te veel rechten. Betalingen en mutaties in de crediteurenstamgegevens zullen minimaal onderdeel uit moeten maken van deze analyse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gegevensgerichte controle op de rechtmatigheid van de kostenfacturen. ▶ Beoordelen van de uitgevoerde analyse en uitkomsten hieruit. ▶ In kaart brengen van de gevolgen voor onze jaarrekeningcontrole.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

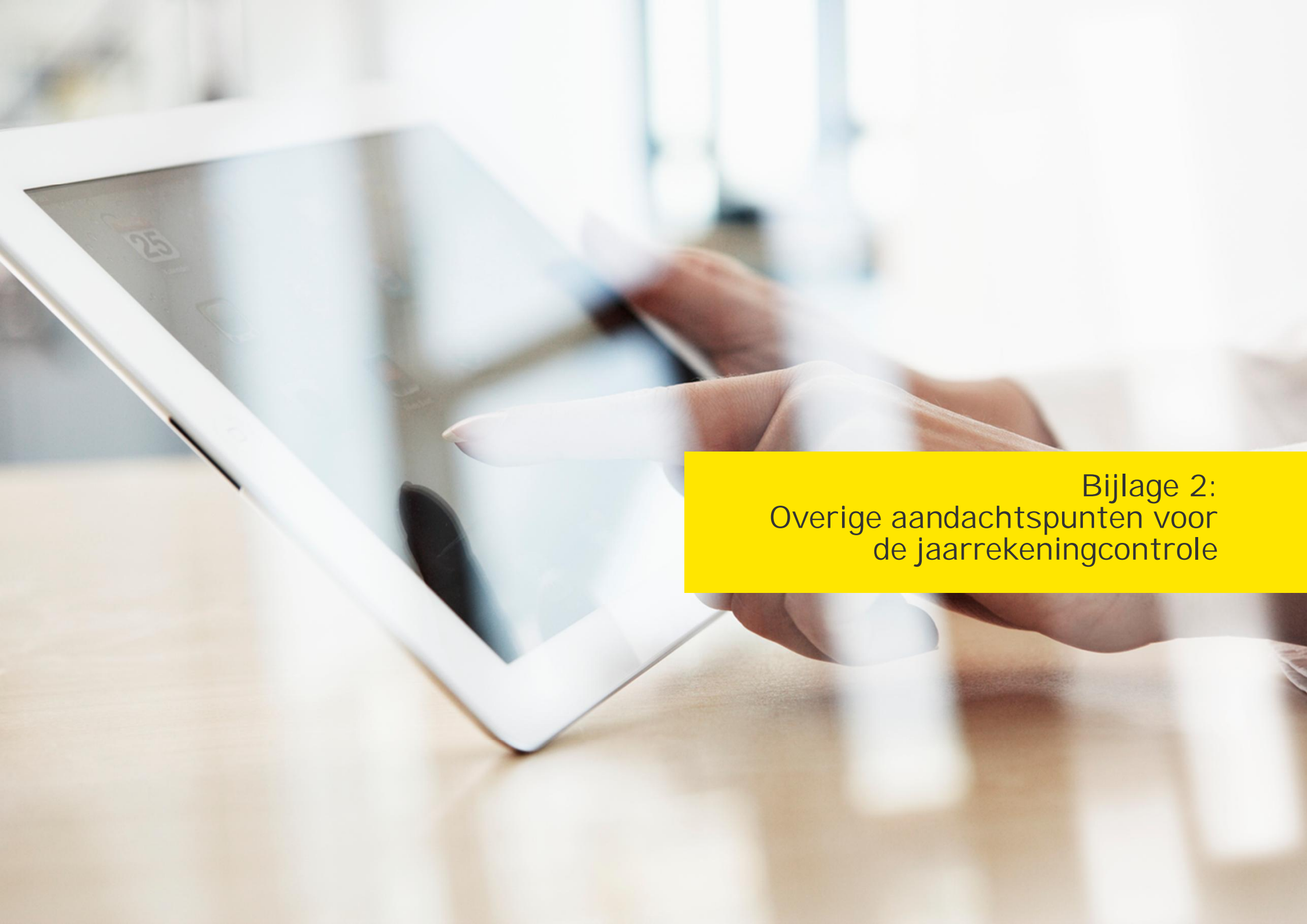
9. Geen exploitatieopzet De Buitenplaats			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Voorgaand jaar hebben wij geconstateerd dat voor de NIEGG De Buitenplaats nog geen nieuwe exploitatieopzet is. Gezien de gewijzigde regelgeving (BBV) is het project De Buitenplaats per 1 januari 2016 overgeheveld naar de Materiële Vaste Activa.</p> <p>Naar verwachting zal in de eerste helft van 2017 een nieuw bestemmingsplan van kracht zijn. Wij vragen uw aandacht om bij de waardering rekening te houden met de deadline van de provincie en de eventuele impact hiervan te betrekken in de waardering.</p>	N.v.t.	De gemeente dient vast te stellen dat het project de Buitenplaats adequaat is verantwoord in de jaarrekening. Hierbij gaat het om zowel de classificatie als de waardering van het project.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Beoordelen van de juiste waardering van het project De Buitenplaats. ▶ Beoordelen van de juiste classificatie en overboeking van het project De Buitenplaats.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

10. Prestatielevering			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
Wij hebben geconstateerd dat binnen het proces van factuurverwerking het vaststellen van de prestatielevering voorafgaand aan de factuurautorisatie en daarna betaling niet is geborgd. Hierdoor loopt u het risico dat niet kan worden aangetoond dat de inkopen getrouw en rechtmatig hebben plaatsgevonden.	Wij adviseren u eenduidige procedures op te stellen en in te richten ten aanzien van de zichtbare vastlegging/vaststelling van de prestatielevering.	De gemeente dient vast te stellen dat de inkopen over 2016 getrouw en rechtmatig hebben plaatsgevonden. Dit dient te gebeuren aan de hand van een steekproef op de totale factuurmassa. Voor deze selectie dient de prestatielevering te worden onderbouwd en vastgesteld.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gegevensgerichte controle op de uitgevoerde steekproef.
Reactie management			

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

11. Verbijzonderde interne controle			Prioriteit:
Bevinding	Hoe te borgen in het proces	Noodzakelijk voor jaarrekeningcontrole 2016	Aanvullende werkzaamheden EY
<p>Wij hebben geconstateerd dat de meeste processen voldoen aan de daar aan te stellen vereisten. Hierdoor kunnen wij geen gebruikmaken van de door de gemeente ingerichte beheersmaatregelen. Hierdoor wijzigt onze controleaanpak van meer systeemgericht naar meer gegevensgericht.</p>	<p>Wij adviseren de gemeente een afweging te maken tussen het verankeren van meer beheersingsmaatregelen binnen de diverse processen dan wel het jaarlijks uitvoeren van de gegevensgerichte werkzaamheden om de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening vast te stellen.</p>	<p>De gemeente dient door middel van gegevensgerichte werkzaamheden de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening vast te stellen. Dit dient te gebeuren aan de hand van steekproef- en gegevensgerichte werkzaamheden per significante stroom in de jaarrekening.</p> <p>Op dit moment zijn wij in overleg met de gemeente om per significante stroom (post van de jaarrekening) de steekproefomvang vast te stellen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vaststellen van de benodigde steekproef per stroom. ▶ Controle van de uitgevoerde werkzaamheden op de steekproef.
Reactie management			

Bijlage 2:
Overige aandachtspunten voor
de jaarrekeningcontrole

Overige aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole

Bijlage 3

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole	
Grondexploitaties	<p>Het uitgangspunt voor onze jaarrekeningcontrole is het MPG per 1 januari 2017. Hierbij zijn de volgende aandachtspunten van belang:</p> <ul style="list-style-type: none">▶ afstemming scenario's per complex MPG;▶ afstemming indexatie en rentetoerekening MPG;▶ taxatie percelen/update grondprijzen;▶ update nog te besteden kosten;▶ interne of externe marktanalyse (vraag-aanbod) voor bedrijventerreinen en woningbouw indien aanwezig;▶ beoordeling effecten notitie grondexploitatie van de Commissie BBV op langlopende projecten;▶ tijdige vaststelling van het MPG (betreft basis voor waardering en onderbouwing van de verantwoorde grondexploitaties per ultimo 2016).
Spendanalyse	Zie aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole inzake de spendanalyse zoals genoemd eerder in dit rapport.
Decentralisaties	Zie aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole inzake de decentralisaties zoals genoemd eerder in dit rapport.
Voorzieningen	Aan de egalisatievoorzieningen inzake onderhoud dienen geactualiseerde beheerplannen ten grondslag te liggen.
Turn around effect	Wij attenderen u op het feit dat de bevindingen (fouten) welke wij voorgaand jaar hebben geconstateerd en aan de Raad zijn gerapporteerd maar niet zijn aangepast, automatisch worden betrokken in het oordeel voor de getrouwheid bij de jaarrekening 2016. Uw organisatie heeft hiervoor reeds een memo opgesteld welke met ons is afgestemd zodat duidelijk en helder is wat de omvang van het turn around effect is.
Doorlooptijd jaarrekeningcontrole	Wij hebben met de gemeente afgesproken dat de controle van jaarrekening wordt opgesplitst in twee momenten. Het eerste deel van de controle (exclusief decentralisaties en mogelijk sociale zaken) zal tweede helft april plaatsvinden. Nadat vanuit Amersfoort de verantwoordingen zijn ontvangen zal de gemeente de jaarrekening opstellen en kunnen wij onze controle afronden. Wij hebben met de gemeente afgesproken op welke wijze en onder welke voorwaarden deze controleaanpak kan worden uitgevoerd.